

Excentrische schaal

Deze schaal wordt excentrisch uitgehold met behulp van een bolvormig uitsteeksel welke aan de onderkant van de schaal wordt gelijmd. (Zie de tekening op pag. 13 voor de afmetingen). Met dit bolvormig uitsteeksel kan de schaal in de klauwplaat gekanteld worden over zijn as. Ik gebruik hiervoor extra lange bekken.

VEILIGHEID: Denk aan oogbescherming (draag bij excentrisch draaien altijd gelaatsbescherming) en gebruik minimaal een stofmasker. Controleer regelmatig of het werkstuk goed vastgeklemd zit, dit geldt vooral voor het excentrisch draaien.

Foto 1

Op deze foto het voorbereide hout voor het werkstuk. De schaal wordt getraind uit een stuk esdoorn met een diameter van 19 cm. De dikte moet minimaal 6,5 cm zijn. Het voorgedraaide bolvormig hulpmiddel voor in de klauw wordt later aan de onderkant van de schaal gelijmd. (zie ook de tekening voor de afmetingen). Als de schijf dikker is dan 6,5 cm kan deze bol ook in één keer aan de veet gatraail worden.

Foto 2 en 3

Met behulp van de bijgeleverde bout voor de klauw wordt de schijf esdoorn aan de klauw bevestigd. Het voorgeboorde gat verdwijnt bij het uithollen van de schaal, maar hoort niet dieper dan nodig.

Foto 4

Met een schalenjags van 16 mm draai ik de onderkant van de schaal in de juiste vorm. Toerental ongeveer 1000 t

Foto 5

De onderkant van de schaal is afgedraaid en geschraafd. De onderkant van de voet is zuiver vlak gedraaid. Zoals op de foto te zien is, is de schaal afgedraaid tot 20 of 23 mm vanaf de bovenkant.

De diameter is daar 18 cm.

Foto 6

Het uitsteeksel wordt met behulp van het tegencentrum aan de schaalvoet gelijmd.

In het hart van het uitsteeksel is een klein pijtje gestraald om hem met het tegencentrum zuiver in het midden van de onderkant schaalvoet te lijmen.

Foto 7

Na enige minuten, als het uitsteeksel niet meer kan verschuiven haal ik het werkstuk van de draaibank en klem het vast met een lijmtang. Afhankelijk van de lijmsort de lijm goed laten drogen.

Foto 8

Het werkstuk is weer terug geplaatst en de bol kan nu nog even gecontroleerd worden of hij zuiver in het midden zit. Is dit niet het geval dan kan hij nu nog zuiver afgedraaid worden.

Foto 9

De schaal is ongedraaid en aan de klauwplaat bevestigd. Hier gebruik ik de extra lange bekken.

Foto 10 en 11

Met de gits wordt de bovenkant van de schaal gebruid en geschuimd. Totaal ongeveer 1000 t

Foto 12

Met behulp van een peetloodlijn wordt het midden van de schaal aangegeven en over deze lijn wordt de schaal gekanteld. De peetloodlijn niet te ver doortrekken i.v.m. beschadigen van de reeds afgewerkte binnenkant.

Foto 13

De schaal is nu gekanteld in de klauw. De linker kant van het uitsteeksel moet tegen de klauw aan gebruikt worden. De klauwplaat moet nu voorzichtig aangedrukt worden, maar nog niet al te vast.

Foto 14

Met peetloodlijnen wordt nu de cirkel bepaald waar de schaal wordt uitgehald. De schaal kan nu nog vast worden gekanteld toe hij in de juiste positie staat, en nu wordt de klauwplaat stevig vastgedrukt.

Foto 15

Met de schafenguts wordt de schaal uitgehold. Werk van binnen naar buiten. Toerental is afhankelijk van de zwaarte van de draaibank. **BEGIN ZO LAAG MOGELIJK** en voer dit op als het mogelijk is. Slijp de beitel nogmaals voor de laatste strie om een zo goed mogelijk resultaat te krijgen.

Foto 16

De draaibank regelmatig stopzetten en het werktuik controleren. Controleer ook of de schaal nog goed vast zit aan de klampplaat.

Foto 17

Hier is de schaal uitgehold volgens de tekening en geschuurd.

Foto 18

Met de accuboer boor ik uit de hand gaatjes van 5mm diameter en ongeveer 7mm diep om de verniersels in aan te brengen. De gaatjes zitten in het midden van de rand op een afstand van 40mm.

Als er nog iets aan de afwerking gedaan moet worden, kan het nu nog.

Foto 19

Heel voorzichtig wordt met een dunne afsteekbeitel de schaal afgestoken. Lage draaisnelheid en de schaal met de hand ondersteunen. Ik doe dit net naast de lijnrand, zodat ik geen lijnsporen in de schaalvoet krijg. Ook kan het afsteekbeitel voor een ander project hergebruikt worden. Probeer de voet enigzins hol af te steken voor de stabiliteit.

Foto 20

Het laatste stukje in het hart van de voet wordt met een beitel naar keuze glad afgestoken en met de hand geschaafd.

Foto 21

Uit een stukje palissander worden de knopjes voor de versiering gebraaid. Deze worden direct op de draaibank afgewerkt met friction polish o.i.d.

Foto 22

Hier het eindresultaat. Voordat ik de knopjes vastlijm olie ik de schaal 3x met deense olie. Als je de knopjes eerst lijmt krijg je met oliën een vette geloe om de knopjes, wat altijd zichtbaar blijft.

Veel draai plezier.

Nico Oosthoek

Website: www.houtdraaienindehaarlemmermeer.nl

